

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

34. An in casu necessitatis possit quis confiteri peccata reservata, quæ
habent annexam excommunicationem cum Sacerdote inferiori? Et quid, si
peccatum reservatum non habet annexam excommunicationem, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

in eo casu tenetur tali Sacerdoti confiteri ad præceptum annuæ Confessionis implendum.

2. Sed quid, si, præter mortale, ex cuius manifestatione timet damnum, non habeat nisi venialia, an in eo casu tali Sacerdoti tenetur confiteri venialia ad præceptum de præmittenda sacramentali Confessione ante Eucharistiam seruandum? Variant in hoc Doctores: ego tamen puto teneri; nam, sicut in eo casu tenetur confiteri venialia ad præceptum annuæ Confessionis seruandum; ita à fortiori tenetur ad præceptum dignæ Communionis adimplendum.

3. Dices: Ergo ad seruandum hoc præceptum tenemur confiteri cuius Sacerdoti, etiam simplici, nullam habenti iurisdictionem; cum quivis Sacerdos auctoritatem habeat absolvendi à venialibus Respondendo, negando consequentiam: sicut nec tenemur ad seruandum annuæ Confessionis præceptum confiteri peccata venialia cuius Sacerdoti, sed tantum proprio. Ratio: quia cum præceptum tantum sit de præmittenda Confessione peccati mortalis, per se tale præceptum supponit in Confessario auctoritatem, & iurisdictionem supra peccata mortalia. Ergo hoc ipso, quod Sacerdos non habet talem auctoritatem, non tenemur illi confiteri esto confitendo illi tantum venialia, in quæ habet auctoritatem, indirectè absolueret à mortalibus, supra quæ non habet auctoritatem. Nec est par ratio de eo, qui suppresso mortali, ex cuius manifestatione damnum timet confitetur venialia ei, qui auctoritatem habet supra mortalia: nam talis Confessor comprehenditur in Decreto Concilij, in quo tamen non comprehenditur, qui nullam habet iurisdictionem supra peccata mortalia. Huevsque Pater Amicus.

Docuit in omnibus Ref. & §§. not. primæ huius Ref.

Quæ hic est Ref. antecedens, & in aliis eius notationum.

in eo casu tenetur tali Sacerdoti confiteri ad præceptum annuæ Confessionis implendum.

2. Sed quid, si, præter mortale, ex cuius manifestatione timet damnum, non habeat nisi venialia, an in eo casu tali Sacerdoti tenetur confiteri venialia ad præceptum de præmittenda sacramentali Confessione ante Eucharistiam seruandum? Variant in hoc Doctores: ego tamen puto teneri; nam, sicut in eo casu tenetur confiteri venialia ad præceptum annuæ Confessionis seruandum; ita à fortiori tenetur ad præceptum dignæ Communionis adimplendum.

3. Dices: Ergo ad seruandum hoc præceptum tenemur confiteri cuius Sacerdoti, etiam simplici, nullam habenti iurisdictionem; cum quivis Sacerdos auctoritatem habeat absolvendi à venialibus Respondendo, negando consequentiam: sicut nec tenemur ad seruandum annuæ Confessionis præceptum confiteri peccata venialia cuius Sacerdoti, sed tantum proprio. Ratio: quia cum præceptum tantum sit de præmittenda Confessione peccati mortalis, per se tale præceptum supponit in Confessario auctoritatem, & iurisdictionem supra peccata mortalia. Ergo hoc ipso, quod Sacerdos non habet talem auctoritatem, non tenemur illi confiteri esto confitendo illi tantum venialia, in quæ habet auctoritatem, indirectè absolueret à mortalibus, supra quæ non habet auctoritatem. Nec est par ratio de eo, qui suppresso mortali, ex cuius manifestatione damnum timet confitetur venialia ei, qui auctoritatem habet supra mortalia: nam talis Confessor comprehenditur in Decreto Concilij, in quo tamen non comprehenditur, qui nullam habet iurisdictionem supra peccata mortalia. Huevsque Pater Amicus.

4. Sed ego puto probabiliter, ut olim docui, in tali casu quando non adest Confessarius, qui possit absolueri à reservatis, posse aliquem celebrare, vel sumere Eucharistiam absque Confessione præmissa, eliciendo solum actum contritionis. Et hanc sententiam, tanquam probabilem, etiam admittit Lessius in 3. part. quest. 80. art. 4. dub. 2. num. 9. Et ita, me citato, tenet etiam Ludovicus Caspensis in *Cur. Theol. tom. 2. tract. 2. disput. 9. sect. 2. num. 17.* vbi sic ait: [Inquires, an, qui habet peccatum reservatum, teneatur confiteri Sacerdoti habenti solum potestatem in non reservata; an verò possit communicare absque Confessione, quasi non habeat copiam Confessarii, cum in hac re triplex sit sententia? Prima asserentium debere confiteri inferiori reservata, & non reservata, ut absoluat directè à non reservatis, & indirectè à reservatis. Secunda existimantium, posse communicare cum sola contritione; non tamen posse confiteri inferiori, quia inferior non potest validè absolueri à non reservatis. Tertia aliorum asserentium, in eo euentu non obligari ad confitendum peccata reservata, à quibus inferior non potest absolueri; obligari tamen ad dicenda confessio peccata non reservata, à quibus absolueri potest. Placet mihi resolutio Diana tom. 2. tract. 4. ref. 104. quamlibet harum sententiarum tutò posse sequi, sic enim ait: Ex quibus omnibus apparet, penitentem habentem casum reservatum, etiam cum excommunicatione, vigente necessitate ad celebrandum, vel communicandum, posse, ut sibi magis libuerit, vel expedierit, aut confiteri peccata non reservata, seu simul reservata, & non reservata, vel elicere actum Contritionis, & sine pravâ Confessione celebrare, aut communicare. his obstat Tridentinum sess. 14. cap. 7. vbi ait: *Extra mortis articulum Sacerdotem inferiorem nihil posse in casibus reservatis.* Nam intelligendum est nihil posse directè potest tamen indirectè: si quis enim immemor reservatorum, confiteatur non reservata, cer-

tissimum est indirectè absolui à reservatis; ergo quamvis inferior Sacerdos nihil possit directè in reservata, poterit tamen indirectè.] Ita Caspensis, & iterum ego.

5. Nota, quod eodem modo philosophandum est de eo, qui habet excommunicationem reservatam vigente necessitate communicandi, & carente copia Superioris legitimi, posse quidem in tali casu cum contritione communicare, vel posse confiteri non reservata Sacerdoti inferiori, à quo absoluat directè ab illis, & indirectè à reservatis, licet maneat adhuc excommunicatus. Excommunicatio enim, sicut propter vigentem necessitatem non privat illum tunc receptione Eucharistia, ita ob eandem necessitatem nec privat receptione Sacramenti penitentia. Quæ doctrina simili modo fundatur in varietate, & diversitate sententiarum aliorum negantium, posse confiteri, ut absoluat directè à non reservatis, aliorum verò affirmantium.

RESOL. XXXIV.

An in casu necessitatis possit quis confiteri peccata reservata, que habent annexam excommunicationem cum Sacerdote inferiori?

Et quid, si peccatum reservatum non habeat annexam excommunicationem, licet penitens habeat aliqua peccata non reservata, an teneatur illa confiteri cum Sacerdote inferiori? Ex part. 3. tract. 5. & Muc. 1. Ref. 68.

§. 1. **Q**uis ad vitandum scandalum debet Missam celebrare, habet casus reservatos cum excommunicatione annexa, existimat se non esse contritum, sed tantum attritum: quæritur an possit confiteri illa peccata reservata cum annexa excommunicatione; ita ut per Sacramentum de attrito efficiatur contritus, & sic sine peccato celebrare? Respondent communiter negativè, quia excommunicatione non ablata, absolutio invalida est; sed in tali casu Confessarius non habet iurisdictionem circa excommunicationem: ergo invalida erit talis confessio. Et ita docent Paludanus in 4. dist. 17. q. 6. art. 1. concl. 2. & Sylvester. verb. excommunicatio 4. n. 1. & verb. confessio 1. q. 3. cap. 5. & verb. Confess. 3. n. 12. Gabriel in 4. q. 1. art. 3. dub. 2. D. Antonin. part. 3. tit. 1. 4. cap. 19. §. 4. Sotus in 4. dist. 22. q. 1. art. 1. Ledesma 2. part. 4. q. 23. art. 1. Valquez in 3. part. tom. 4. tract. de excommunicatione dub. 4. numer. 8. Ledesma in summa, tract. de penitentia cap. 20. dub. 2. Toletus lib. 3. cap. 8. §. tertius casus, & alij.

2. Sed contrariam sententiam puto etiam probabilè esse, quam docent Navar. in manual. cap. 9. m. 3. Covar. in cap. alma mater. part. 1. §. 2. num. 5. Calceanus in summa vers. absolutiois impedimenta, & in opusc. 9. 1. de qualitate confess. & ver. excommunic. minor. Suar. in 3. p. tom. 4. disput. 3. sect. 3. n. 6. & tom. 5. dist. 19. sect. 3. n. 9. & nouissime Villalobos in summa, tom. 1. tract. 9. diff. 40. n. 7. vbi sic asserit: *En el caso de la conclusion pasada (nempe quando penitens ratione scandali debet celebrare, & habet casus reservatos) es licito absoluer al penitente de los pecados no reservados, aunque el pecado reservado annexa de comunión: de la qual el inferior no puede absoluer: esta sentencia es de Angelo, Medina, y Suarez. El fundamento es, que la de comunión no haze inhabil a la persona para recibir el Sacramento, sino solo prohibe, que no se reciba, que puesta la dicha materia y forma, no se puede impedir el Sacramento; y assi si el confessor olvidasse de absoluer de la excomunión, y absoluiesse primero de los pe-*

cadus, quedaria absuelto el penitente, y ay caso en que por alguna grande causa podra llegar al Sacramento de la Eucharistia estando descomulgado sin peccado. Ita ille.

3. Notandum est tamen hic obiter, quod habentem calum referuatum sine excommunicatione annexa, urgente necessitate communicandi ad vitandum scandalum, ad summum asserunt, aliqui solum tene-ri confiteri peccata non referuata Confessario infe-riori. Tunc enim cum certus sit penitens non posse se absolui a referuato, ad aliud non erit velis con-fessio referuati, quam ad se diffamandum coram tali Confessario. Ita docent Alexander de Alex. part. 4. q. 18. membr. 4. art. 5. §. 2. ad ult. Petrus de Soto lect. 10. de confess. Angelus verb. confess. 2. §. 7. & hanc opi-nionem in tract. de celebrat. Missar. * resolui. 65. probabilem putauit cum Filliucio tom. 1. tract. 4. cap. 7. num. 213. quamuis hoc formidet concedere Suarez tom. 4. disp. 31. sect. 3. n. 8. necessario esse omnia pecca-ta confitenda in tali casu doceant Vega in speculo Pa-roschorum, tom. 1. cap. 11. num. 273. Chapeauilla de cas. referu. cap. 8. & alii.

4. * Sed plures addit Sancius in selectis, disp. 32. n. 10. cum Richardo in 4. disp. 17. art. 2. §. 8. ad 2. Adria-no q. 4. de confessione. Durando in 4. disp. 17. q. 19. quia liberat penitentem in tali casu a confessione etiam non referuatorum.

5. Igitur pro praxi confessariorum ex supradictis opinionibus probabilibus Doctorum, penitens ur-gente necessitate communicandi ad vitandam infamiam grauem, habens casus referuatos, potest pri-mo confiteri cum inferiori Sacerdote omnia pecca-ta, non tam referuata, quam referuata, & celebrare; vel secundo potest confiteri tantum peccata non referuata, & reticere referuata, vel tertio si hoc etiam non velit, eiciat actum contritionis, & celebret sine praxia confessione. Si autem peccata referuata habeat annexam excommunicationem, primo conteratur, & celebret, vel secundo si est tantum attritus, confiteatur cum inferiori Sacerdote, & Missam dicat, vel communionem sumat. Notentur haec omnia, quia in praxi erunt multum practicabilia.

RESOL. XXXV.

An si quis habeat peccata referuata, & ratione scan-dali teneatur confiteri, si non adstet Sacerdos ta-lia peccata facultatem absoluenti habens, possit quis confiteri alia peccata, & referuata relinquere?

Ex quo etiam deducitur, quid facere debeat ille, qui teneatur confiteri tempore Paschatis, vel facere Sa-crum, aut sumere Eucharistiam ratione scandalali, & tamen est innodatus aliqua excommunicatione pro-pter haeresim: Ex part. 5. tr. 13. & Misc. 1. Ref. 10.

§. 1. Negatiue respondet Valentia tom. 4. disp. 7. qn. 11. punct. 1. cum Caietano & Soto. Afferunt enim in tali casu omnia peccata esse neces-sario confitenda, referuata videlicet, & non referuata, quia confessio debet esse integra quoad possit, & in tali casu peccata non referuata absoluntur dire-cte, & referuata indirecte. Adde quod ratio medicinae id postulat.

2. Sed contrariam sententiam docet Alexander in 4. part. quaest. 18. mem. 4. artic. 5. §. 2. quam nouissime tenet etiam doctus Hurtadus de Mendoza in 2. 2. disp. 84. sect. 7. §. 282. quia talis Confessarius non est iudex illorum criminum referuatorum, neque haec peccata sunt materia tunc illius confessionis, medicinam autem coniunctam habet cum iudicio. Item illa absolutio est indirecta, ad quam non est

opus explicare peccatum, vt patet in multis aliis occasionibus ergo, &c. Neque argumenta contra-ria vrgent, debet enim confessio esse integra mate-rialiter, quando est iurisdictione directa, eorum au-tem, quae non cadunt in iurisdictionem Sacerdotis, non est necessaria illa tunc integritas, a qua excusa-mur ob defectum iurisdictionis: medicinam autem satis aptam adhibet Confessarius, quia tunc peni-tens tenetur illi indicare motiuum generale contra omnia peccata mortalia, puto igitur vtramque sen-tentiam probabilem esse. Vnde in casu contingenti potest quis, vt ego etiam alibi notauit, reticere, vel confiteri peccata referuata. Et ideo ego olim satis probabiliter contra quendam ignarum Confessarium consului adolecentem, qui magnum ruborem habe-bat confiteri in casu, de quo loquimur, peccata referuata cum quodam Sacerdote, satis inquam, probabi-liter consului potuisse illa non confiteri, sed alia pec-cata mortalia ei in confessione aperire, & absolutio-nem obtinere, recognosce Suarez in 3. part. tom. 4. disp. 31. sect. 3. num. 8.

3. Ex his etiam deducitur resolutio illius casus, de quo his diebus a viro magna auctoritatis interro-gatus fui, nempe quid facere debeat ille, qui tenetur confiteri tempore Paschatis, vel facere Sacrum, aut sumere Eucharistiam ratione scandalali, & tamen est innodatus excommunicatione propter haeresim?

4. Respondeo quod talis haereticus vel tenetur di-midiare confessionem tacendo haeresim, vel illam exponere Confessori approbato qui directe possit abluere a peccato simplici, & indirecte ab haeresi, tunc enim potest impleri praecipuum quoad substan-tiam, eiq; est imponendum onus comparandi ante aliam confessionem sacramentalem; quod si culpa-te non comparet, committit peccatum nouum: vr-gente autem praecipuo secunda vice, est maior cau-tio exigenda. Quod si pertinax sit in comparando, est ei neganda absolutio, vt aliis, de quorum emen-datione desperatur. Hic autem casus & sequens est moraliter impossibilis in Hispania, vbi Ministri Quaestoris praesto sunt cuius mortalium, quibus se possit sistere haereticus. Probatur haec opinio, quia integritas materialis huius Sacramenti non obligat cum tanto dispendio, & quemadmodum ad vitandam infamiam, ex reservatione confessionis potest quis eam dimidiare, & indirecte absolui a pec-cato tacito: ita potest in nostro casu eam dimidia-re, vel absolui indirecte confessa haeresi, quia ab-solutio directa non obligat ad tam graue damnum, & quidem se abstinere a Communionem, vel Sacro, esset cymbalo euulgare eum aliquo crimine capitali teneri, quo arceatur a communionem. Si vero ab-sque graui nota potest vitare Communionem, aut Sacru, donec se sistat suo iudici, id tenetur praestare. Et haec omnia docet Hurtadus de Mendoza vbi supra in 2. 2. disp. 84. sect. 7. §. 185. & sequent.

5. Non nego tamen nostram sententiam circa praesentem quaestionem negari ab aliquibus; & ideo il-lam non admittit alter Hurtadus Compluten-sis de penitent. disputat. 11. difficult. 14. ex Con-cilio Trident. sess. 14. cap. 7. dum ait, * Extra articulum mortis Sacerdotes nihil posse in casibus referuatis; si ergo Sacerdotes inferiores post auditionem referuatorum possint ab illis abluere aliquo modo, iam aliquid possint in casibus referuatis sibi confessis. * Adde quod ex contraria opinione sequeretur extra articulum mortis in casu grauis necessitatis, eum qui habet mortalia, & venialia, posse confiteri simplici Sacerdoti non approbato, & ab eo absolui ab illis. Consequens autem est contra consuetudinem Ecclesiae. Sequela probatur, quia simplex Sa-cerdos habet iurisdictionem completam in venialia ergo

123. vers. Quarto. & in Ref. 153. §. vii.

Sup hoc sup. in Ref. 32. & in Ref. 33. §. vii. & in to. 5. tr. 1. Ref. 127. post me-dium, & melius in to. 9. tr. 7. Ref. 125. a lin. 2. & vi-de ibi Resol. 123. post paulo init. a ver. Imo. & alias Resol. eius secunda annor. & ve melius hanc quaest. termina-re valeas, lege hic doctrinam Ref. praeterita & aliarum eius prime annor.

* Sup. hoc in tom. 9. tr. 7. Ref. 117. §. Nec obstat dicere, quod Concilium.

* Sup. hac doctrina lege similem, sup. in §. Dices. Ref. 33.